

MŪSŲ LIETUVA

NR.41 (1472) - SEMANÁRIO - 1976 M. SPALIS - OUTUBRO 14 D. - 1,50 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel.273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926-1976)

Pogrindžio žodis lietuviams

„... mes norime, kad jūsų lūpomis kalbėtų mūsų kančios ir aspiracijos, mūsų sielvartai ir svajonės“, — pareiškama antrajame „Aušros“ numeryje

Gautas jau ir antras „Aušros“ numeris. Jame yra daug aktualios ir karštos medžiagos. Čia pateikiame šio numerio turinį ir labai reikšmingą kreipimąsi į išeiviją. RED.

1. Lietuvos 1918. II. 16 nepriklausomybės paskelbimo aktas.

2. Ištrauka iš Lietuvos ir Tarybų Rusijos 1920. VII. 12 taikos sutarties.

3. „Aušros“ gadynė — analizė ir istorija „Aušros“ atsiradimo 1883 m.

4. „Aušros“ (tilžiškės) reikšme Lietuvai.

5. Trumpa istorija kitų lietuviškų laikraščių,ėjusių Prūsijoje. „Varpo“, „Apžvalgos“, „Tėvynės Sargo“.

6. Dokumentuotas straipsnis Naujos rusinimo priemonės mokykloje“.

7. A.a. Mindaugas Tamonis.

8. Mintys apmąstant susidorojimą su Mindaugu Tamoniu. Straipsnis parašytas dialogo forma tarp TSRS generalinio prokuroro Rudenko (dalyvavusio Niurnbergo teisme) ir Lietuvos apie žudikų nubaudimą.

9. Muravjovo epochos dvasia — rusų kalbos brukimas dabartinėje Lietuvoje.

10. Ko siekia Vytautas Miniotas? Atsakoma į jo puolimus prieš BALFą.

11. Ir vėl BALFo ranka — polemizuojama su tuo pačiu Miniotu dėl jo straipsnio „Tiesoje“ 1975 m. lapkričio mėn.

12. Nusikaltimo pėdsakams dingstant. Iškeliami komunistų nekrologu pagerbto Gudaičio-Guzevičiaus nusikaltimai lietuvių tautai.

13. Kada Lietuva buvo suvereni?

14. Pastabos apie tarybinius partizanus.

15. Eilinė apgaulė. Atsklei-

džiamas melas apie jėzuito Kampanella neva 27 metus kalinimą jėzuitų kalėjime XVI amžiuje.

16. Kam naudinga tylą? Buvusio Sibiro tremtinio laiškas lietuviams išeiviams. Dėl jo aktualumo čia jį pateikiame ištiesai.

„Politika — menas. Mažos tautos, ypač tos, kurių valstybinė sąmonė dar jauna, negali subrandinti didelių politikų. Tačiau politikos ABC pravartu žinoti kiekvienam lietuviui. Apilankę Lietuvoje, kai kurie mūsų išeiviai stebina mus savo politiniu neišprusimu. Jų manymu per pokario dešimtmetį Lietuva praliejo daug kraujo, sudėjo daug beprasmiškų aukų. Todėl dabar reikia taupyti tautos jėgas, tyliai nešti okupacinį jungą, neišprovokuoti pavergėjų naujoms represijoms. Tą patį siūlo mums ir čekistai. Jie mėgina mus įtikinti, kad „Kronikos“ leidimas „neapsimoka“, nes jau pareikalavo didelių aukų. Ironiškai jie klausia tardomųjų: „Ką laimėjote su savo „Kronika“?“

Tačiau iš tolo jaučiame, kad mūsų emigrantai didžiuojasi Romu Kalanta, Simu Kudirka, Mindaugu Tamoniu. Kas pagimdė šiuos mūsų tautos didvyrius? Vergiškas nuolankumas? Jeigu lietuviai būtų su gėlėmis sutikę Raudonąją Armiją, kaip tai rašo oficiali tarybinė spauda (kiek tai yra tikra, matyti iš to, kad iki 1946 m. balandžio mėnesio iš miškų išėjo ir legalizavosi virš 40.000 asmenų, Vestnik Leningradskogo universiteta, 1966, Nr. 2, p. 27), šiandien Lietuvos vardas būtų visiškai užmirštas. Jis nors retkarčiais patenka į pasaulio spaudą tik todėl, kad mes neklausome kai kurių „protinų“ mūsų išeivių

SPAUDOS BALIUS

LIETUVOS VARDAS VIS GARSEJA

„Tylos sąmokslas prieš Lietuvą jau praeity“, rašo DIRVA. Ir primena, kad „vakariečių spaudos skiltyse vis dažniau galima užtikti aprašymų apie heroišką lietuvių rezistenciją prieš rusus“.

Iš tiesų vokiečiai, amerikiečiai, kanadiečiai, airiai, italai, švedai, prancūzai, šveicarai, norvegai, lenkai, holandai ir kt. savo didžiuose dienraščiuose bei žurnaluose vis dažniau mini Lietuvos vardą. Tai nuopelnas narsių mūsų tautos didvyrių-kankinių, viešai stojančių prieš okupantą, ir LKBKronikos leidėjų.

Ir net, kaip anksčiau iškilesni lietuviai būdavo priskiriami rusams ar lenkams, dabar jau vyksta atvirkščiai (išskyrus aišku, tik Sovietų Sąjungą). Antai, JAV

patarimo.

Nuvykę į JAV lietuviai komunistai vaidina didelius patriotus, nesigėdina net lietuvišką patriotišką ašarėlę nubraukti, verkšlendami prašo jus tylėti, neerzinti Maskvos, nes rusai mus „prarys“. Jie tikina jus, kad R. Kalantos auka atnešė Lietuvai vien blogį — Kremlius dar labiau sustiprino kultūrinį genocidą. Lietuvai galėtų padėti vien tik emigrantų tylą. Ir jūs šiuos KGB pasiuntinius sodinate už stalo! Ar tai ne politinis aklumas?

Su dideliu skausmu skaitome „Gimtajame Krašte“ ir kitur mūsų emigrantų pasisakymus, kuriuose išgiriamas išviršinis mūsų gyvenimas, jo blizgesys — mūrinės gyvenvietės, asfaltai ir dainų šventės bei koncertai. Tai yra tik fasadas. Bet kas už jo slepiasi? Giriant šį fasadą, nuslepiami varžtai, kurie smaugia mūsų dvasią. Dar skaudžiau, kad taip pasisako ir kai kurie emigrantai dvasininkai. Kai vienam tokiam „korespondentui“ (kun. Balčiui) vienas vietinis kunigas pastebėjo, kad

liberaliųjų katalikų žurnale „Commonweal“ garsusis rusų disidentas, Sergiejus Kovaliovas, nuteistas Vilniuj už santykius su LKBKronika, laikomas lietuviu.

O kad ir tokiam apgalvotam veikale, kaip naujausias amerikiečio Nicolas Roeg filmas „The man who fell to Earth (Ant žemės nukritęs žmogus)“, yra tikrai komiška scena. Ant žemės atsiranda iš kitos planetos nukritęs žmogus. Chemikas Nathan Bryce jo ir klausia: „Are you Lithuanian? — Ar tu lietuvis? ...“

Šiandien amerikietis taip kasdien girdi apie Lietuvą ir lietuvius, kad jam susidareš vaizdas, jog lietuvių pilna ne tik žemėj, o jau ir mėnuly ir Marse...

tokie „interviu“ yra melas šis atsakė: „Suprask mane, aš noriu dar kartą atvažiuoti į Lietuvą“. Argi melu galima pirkti pasimatymą su giminėmis ir tylėti, kai svetimųjų koja trypia visa, ką mums išsako lietuviškas Rūpintojėlis?

Savo politinėmis rezoliucijomis ir kitais diplomatiniais gestais jūs daug padėjote savo tautai. Ateityje mes laukiame iš jūsų dar ryžtingesnių veiksmų: mes norime, kad jūsų lūpomis kalbėtų mūsų kančios ir aspiracijos, mūsų sielvartai ir svajonės“.

17. Solidaruoju su rusų disidentais: Kovaliovu, pravoslavų kunigais Dimitrijum Dudko, Gleba Jakuninu: „Šis gražus pravoslavų kunigų pavyzdys tepatarnauja ir kai kuriems Lietuvos kunigams, kurie bando tarnauti Dievui ir ateistams“ — baigiama linkėjimu.

Gale pateikiamos kelios trumpos žinutės iš komunistų ir ateistų siautėjimo naikinant religiją ir tautos kultūrą.

LIETUVIAI PASAULYJE

Argentina

RICARDO RAČELIS, pasitraukęs iš Argentinos karo laivyno, dirba tolimojo plaukiojimo kapitonu norvegų "Gotas Larsen" laivininkystės bendrovėje. Jis raižo visus pasaulio vandenynus, bet jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Argentinos pajūrio miestas Necochea. Čia gyvena jo žmona Elsa, dukrelės Marcela ir Andrea. Kapitonas R. Račelis taipgi dažnai aplanko Buenos Aires mieste savo tėvą Juozą, seserį Nelidą su šeima, dėdę Kastantą ir draugus.

N. Zelandija

REGINA VARANAVIČIŪTĖ-HAGGO Christchurch miesto Canterbury universitete dėsto klasikinio meno istorija. Ji yra gimusi 1949 m. Bradford, Britanijoje. 1958 m. su tėvais ir sesute Nijole atvyko į Kanadą. Ontario Hamiltone baigė katalikių mergaičių gimnaziją ir meno istorija bakalauro laipsniu vietiniame McMaster universitete, dvejus metus studijavo anglų literatūrą ir graikų klasikų. Nuvykusi Britanijon, gilino klasikinio meno istorijos studijas ir š.m. balandžio mėnesį sėkmingai apgynė doktorato disertaciją "Gerasis Ganytojas Romos krikščionių katalombų meno kūriniuose". Rašo eilėraščius lietuvių ir anglų kalbomis. Yra išleidusi rinkinį "Eglė". N. Zelandijon atvyko kartu su savo vyru, kuris yra skotas, taip pat siekiantis akademinio laipsnio.

Australija

— Katalikų spaudos mėnesio metu buvo nemažai surinkta aukų ir paremtas "Tėviškės Aidų" savaitraštis. Jį leidžia Australijos lietuvių katalikų federacija, sumaniai redaguoja kun. Pranas Dauknys, eilės talkininkų ir bendradarbių padedamas.

LIETUVIŲ STUDENTŲ BALIUS įvyko liepos 24 d. Melburno Lietuvių Namuose. Studentus ir jų svečius linksmino violetinė šviesa šokių metu, įdomūs žaidimai, praversti Algio Karazijos. Pvz. reikėjo surasti po kėdėm paslėptas šešias žvaigžduotes ir radėjams išpūsti balioną iki jo sprogo. Vyrų laukė nelengvas uždavinys kuo greičiau surasti moterišką 7 nr. batuką ir jį atnešti programos vadovui. Laimėtojai gavo po didelį butelį šampano. Šilta vakariene pasirūpino Lietuvių Katalikių Moterų Draugija, vadovaujama pirm. H. Statkuvienės.

Britanija

BRITANIJOS SKLANDYMO VARŽYBOSE Pranas Požerskis, gyvenęs Ketteringe, sklandytuvu "ASW-17" pasiekė naują Britanijos greičio rekordą, nuskrیدęs 215 km per 1 val. 57 min. Vidutinis jo greitis — 117 km per valandą. Senasis rekordas buvo 114 km per valandą. P. Požerskis yra žinomas sklandytojas, jau ir anksčiau laimėjęs įvairių prizų.

Peticija

"Aid to the Church in Need" United Kingdom skyrius rengia peticiją generaliniam komunistų partijos sekretoriui L. I. Brežnevui, kad Nijolės Sadūnaitės bausmė būtų sumažinta ir ištrėmimas panaikintas, remiantis Helsinkio aktu, kuriuo Sovietų Sąjunga išsipareigojo gerbti tikinčiųjų laisvę.

Britanijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba remia peticiją ir talkina parašų rinkime lietuvių tarpe.

Urugvajus

MONTEVIDEO LIETUVIAI turi dvi radijo valandėles — katalikų ir "Gintaro žemės panoramą". Nuo gegužės 15 d. katalikų valandėlė persikėlė į kitą radijo stotį — CX 46 "Radio America", kurios laidos yra geriau girdimos, bet už pusvalandį reikia mokėti 30 naujųjų pezų. Senojoje stotyje, kuri buvo uždaryta, pusvalandis kainavo 24 pezus. Išlaidas padengia radijo mėgėjai, prie pageidaujamos plokštelių muzikos ir sveikinimų pridėdami po 4-5 pezus. Ta pačia radijo stotimi naudojasi ir radijo valandėlė "Gintaro žemės panorama", transliuojama kiekvieną šeštadienį nuo 8 v.v. iki 8.30 v.v. Lietuvių katalikų radijo valandėlė transliuojama sekmadieniais, 8-8.30 v. ryto.

Italija

LIETUVIŠKOJI RADIO PROGRAMA per valstybinę Romos radiją transliuojama ir toliau. Jai vadovauja dr. Juozas Gailius.

JA Valstybės

EUCHARISTINIAME KONGRESE Filadelfijoje dalyvavo ir Lietuvos dvasiškių delegacija, netikėtai išleista Maskvos: Kauno arkivyskupijos ir Vilkauskio vyskupijos apaštalinio administratoriaus koadjutorius vysk. Liudvikas Povilonis, apaštalinis Panevėžio vyskupijos administratorius vysk. Romualdas Kriškėičius, Telšių vyskupijos kancleris kan. Jonas Beinoris, Kauno Priskėlimo parapijos klebonas ir kurijos narys kan. Nikodemus Čėsna, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. dr. Viktoras Butkus, Palubių parapijos klebonas kun. Pranas Račiūnas, Panevėžio šv. Petro ir Pauliaus parapijos klebonas kun. Jonas Juodelis, Kaišiadorių vyskupijos kancleris kun. Vytautas Sidaras ir Vilniaus šv. Rapolo parapijos klebonas kun. Pranas Vaičekonis. Iš Filadelfijos jie buvo užsukę ir į JAV lietuvių sostinę Čikagą.

KUN. ANTANAS SABALIAUSKAS, salezietis misijonierius, saleziečių namuose Cedar Lake rugpjūčio 15 d. atšventė vienuolinio gyvenimo penkiasdešimtmetį. Šia proga su jo biografija bei nuveiktais darbais skaitytojus supažindino laikraštis "Sunday Visitor", leidžiamas Gary mieste, Indianos valstijoje. Pirminama, kad kun. A. Sabaliauskas, SBD, yra lietuvis, buvęs pirmuoju lietuvių saleziečių biuletenio redaktorium, įsteigęs ir redagavęs lietuvių žurnalą "Tėvų Kelias" P. Ame-

VILTE ZUBRICKAITĖ, garsėjanti lietuvaitė St. Catharines, Ont., mieste, kur ji 1974 m. buvo išrinkta iškiliaja lietuvaitė, o vėliau ir vynuogių festivalio karalaitė. Dabar, minint šio miesto šimtmečio sukaktį, išleistas specialus leidinys, kurio viršelį puošia Viltės nuotrauka.

rikoje. Apaštalavimo darbą jam teko dirbti Ispanijoje, Indijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Kolumbijoje ir Venecueloje. Atvykęs į Cedar Lake 1954 m., sukaktuvininkas įsteigė saleziečių namus, kuriuose ir dabar gyvena. Gary vyskupijoje jis penkerius metus vasaros mėnesiais yra aptarnavęs sezoninius darbininkus iš Meksikos, paprašytas vietinio vyskupo.

AMERIKOS LIETUVIŲ R. KATALIKŲ FEDERACIJOS seimas įvyks spalio 23-25 d.d. Čikagoje, Brighton Parke, Nekalto Prasišėjimo parapijos saleje. Seime bus paminėta šios organizacijos 70 metų sukaktis.

— Manyland Books knygų leidykla, kuriai vadovauja Stepas Zobarskas, greitai išleids knygą, kuri vaizduoja lietuviškos imigrantės gyvenimą Amerikoje. Knygą parašė Eve Bates. Bus net iliustruota senomis lietuviško gyvenimo nuotraukomis. Knyga pavadinta lietuvišku žodžiu — Sudiev. — Good - bye.

Vokietija

"LABDAROS" DRAUGIJOS pirm. Jonas Glemža su pramonininku L. Dirse šią vasarą aplankė šv. Jadvygos (St. Hedwig) prieglaudoje gyvenančius lietuvius senelius. Prieglauda yra gražiame pušyne prie Vechtos miestelio. Joje gyvena pagarsėjęs medžio drožėjas Stasys Motuzas, turintis atskirą kambariuką su bal-

konu ir patalpą drožinėjimui. Pernai ji, važiuojanti mopedu Vechtoje, sužeidė neatsargus automobilio vairuotojas. Daugiausia nukentėjo žandikaulis. Šiuo metu sveikata yra pagerėjusi, bet vis dar jaučias skausmus kakle ir galvoje, esąs nusilpęs. S. Motuzas jau artėja prie amžiaus aštuoniasdešimtmečio. Be jo, prieglaudoje gyvena Teresė Dubauskaitė ir keturi kiti lietuviai, o kapinėse yra net 54 lietuvių kapai. Čia palaidota ir S. Motuzo motina, kurios kapą jis yra papuošęs gražiu savo darbo kopyltstulpiu. Viešnagės proga S. Motuzas J. Glemžai padovanojo daug savo drožinių, kurie perduoti "Labdaros" draugijos loterijai, įvyksiančiai rugsėjo 18-19 d.d. Bad Godesberge. Jos pelnas skiriamas Punsko lietuvių moksleivių paramai.

— Iš žemaičių Kalvarijos, kuri dabar vadinama Varduva, viename laiške rašoma: "Šiomet pirmą kartą po karo buvau Ž. Kalvarijos atlyduose. Kiek ten privažiavo žmonių, kiek mašinų, mašinėlių — visi aplinkiniai laukai buvo jomis nusėdyti. Tiek daug svietų, nemačiau dargi prieš karą. Žmonės vaikščiojo ir šv. giesmes giedojo dieną ir naktį, tikrai karūnų niekas nebeneša..."

„A TRIBUNA“, Porto Velho dienraštis rugsėjo 3 d. paskiria ištisą puslapį aprašyti „Modernią kunigo Bendoraičio BOM PASTOR ligoninę“. Korespondentė Vera Maria Martins, Sociologa, pristato šito nepaprasto žmogaus, „gimusio Lietuvoj“, bet natūralizuoto ir įsūnyto „brazilo“ didelės humanitarinės svarbos kūrinių – ligoninę Amazonijos džiunglėse, Brazilijos-Bolivijos pasieny, kuri nieko neturi pavydėt net didmiesčių ligoninėm.

„Bom Pastor“ ligoninė kas mėnesį aptarnauja apie 3 tūkstančius pacientų, kurių 300-400 internuotų. Kas mėnesį išdalinama nemokamai vaistų už 80.000 kruzeirų. Turi pilną rentgeno spindulių įtaisymą, operacijų sales, vaikų ligų skyrių, greitąją pagalbą, palatas su 36 lovom. Visa ligoninė aptarnaujama 80 asmenų personalo.

Kun. Bendoraitis buvo apdovanojęs Rondono Medalium už Nuopelnus ir pripažintas Guajará-Mirim piliečiu. Taip pat ir Bolivijos valdžia jį pagerbė už jo socialinius nuopelnus. Užpuolus artimo San Joachim gyventojus juodajai epidemijai, jis pats, savanoriškai, gydė ir slaugė bolivičius, apimtus baisios baimės.

O apie patį kun. Bendoraitį korespondentė dar informuoja, kad „daug iškentėjęs žmogus. Jo tėvai iš Lietuvos buvo ištremti į Sibirą“.

KUGELIS IR KOPŪSTAI AMAZONIJOU

Rašo t. Saulaitis iš Guajará-Mirim (X.1.):

„Čia atsiradau vakar apie 20 val. Radau dr. V. Kiaušą, kun. K. Bėkštą ir seselę lietuvaite. Kun. Bendoraitis labai maloniai priėmė, tai žmogus jautiesi kaip namie. Praleidom labai smagų vakarą.“

Atvykau čia laimingai per 72 valandas.

Labai įdomūs vaizdai: pusė kelio aukštumos, lygumos ir krūmokšniai, pusė per džiungles. Nuo Cuiabá nęgrįstas kelias, tai žmogus pasidarai raudonas kaip žemė. Labai daug žmonių keliauja autobusais, daug sunkvežimių iš toli...

Prieš 15 metų Guajará-Mirim turėjo 4-5.000 gyventojų, dabar jau virš 20.000.

Na beira do rio Mamoré, uma cidade que é cognominada de „Pérola“, uma obra de grande alcance humanitário, graças ao espírito empreendedor de um homem, nascido na Lituania, mas brasileiro por ter sido naturalizado e por adoção. É o padre Alexandre Bendoraites, que dirige o hospital „Bom Pastor“, uma casa de saúde com equipamentos modernos e uma equipe de trabalho altamente responsável. Todos que visitam a cidade, tem de ir ao hospital, conhecer de perto a obra de um simples padre que naquela Casa atende não só aos brasileiros, mas, também aos bolivianos, porque antes de tudo, ele é um „pastor de almas“, o „Bom Pastor“.

Dr. Kiaušas aprodė miestą iki upės, ligoninę, kun. Bendoraičio plytinę; supažindino su gydytojais ir kitu personalu. Labai įdomu; bet visą dieną ant kojų, tai nejuokai.

Kun. Bėkšta jau šiek tiek papasakojo apie savo misionierišką darbą bei planus. Nepaprastai įdomu. Yra apie ką pagalvoti. Jis džiaugėsi, kad Niteroi penkiasdešimtmečio proga buvo apeigos prie indėno paminklo. Smulkiai papasakojau. ML nueina per pusantros savaitės, ir tai dar nevisuomet.

Vakar vakare kun. Bėkšta parodė skaidrių iš „savo“ indėnų, Rio Negro aukštupy. Mokėdamas jų

kalbą, geriau supranta visą jų kultūrą ir papročius. Ir daug ką ir mums gali paaiškinti. Pav., Juatindiba reiškia „vieta, kur daug žaliuojančių kaktusų (juá)“.

Vakarienei seselė iškepė kugelį ir pašutino raugintų kopūstų. Tai buvo tikra lietuviška vakariene.

Sekmadienį važiuosim į ūkį; gal bus progos kur toliau pakeiliauti ir pamatyti gamtos. Vaikai S. Paule prašė jiems parvežt „guaranos“ sėklų; bet ir čia sunku jų gaut.

Tai tiek šį kartą.

Kun. Bendoraitis kviečia „susirgti“ (pasiųstų į SP liudijimą) ir pabūti ilgai, ilgai...”

DO PADRE BENDORAITE

CIA. MODERNOS HOTEIS DO BRASIL - EMPREENDIMENTOS HOTELEIROS S/A

Ilmo. Sr.
Jonas Bagdzius
Rua Ministro Salgado Filho, 317
03193 - São Paulo - SP

Prezado Senhor Jonas:

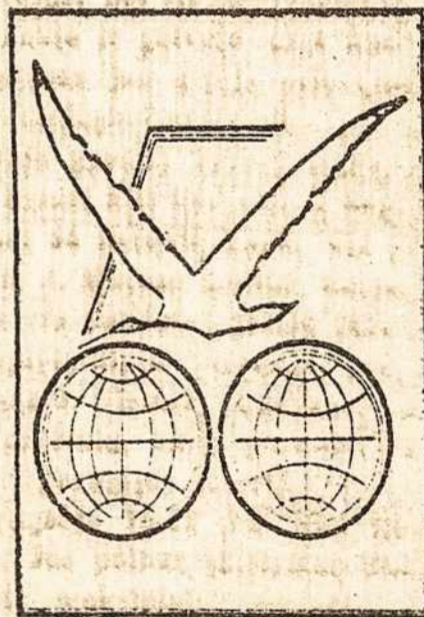
No dia 11 do corrente tivemos o grande prazer de hospedar em nossos hotéis Grande Hotel São Francisco e Grande Hotel Presidente, numeroso grupo que V.S. trouxe de São Paulo, para comemorar o cinquentenário da imigração dos Lituanos ao Brasil.

Desejamos agradecer a V.S., não só pela preferência que nos deram, como igualmente pela assistência que V.S. pessoalmente prestou, em todos os sentidos, para que tudo corresse na mais perfeita ordem, como correu.

Merece V.S. os nossos sinceros parabens pela impecável organização e pelos educados e disciplinados compatriotas que tem.

Sem outro motivo para o momento e na expectativa de novamente podermos atender ao amigo, subscrevemo-nos

atenciosamente,

Pasinaudodama šia proga LRK Bendruomenės choro valdyba dėkoja visiems ekskursantams už pavyzdinę ir tvarkingą užsilaikymą virš minėtos ekskursijos metu.

Taip pat atsiprašom tų, kuriems dėl vietos stokos neteko važiuoti, ir bendrai visų už kokius nors pastebėtus trūkumus iš mūsų pusės.

Taip pat mūsų gili padėka Rio de Janeiro lietuviams, su kun. M. Valiukevičium ir jų 50-čio komitetu, kurie taip šiltai sutiko tuos 250 žmonių iš São Paulo, nuvykusių prisidėti prie Rio lietuvių taip puikiai surengto minėjimo.

Choro Valdybos vardu
Jonas Bagdzius, pirmininkas

TIESA IR GYVENIMAS

Amerikos respublikonų partija “adoptuos” Nijolę Sadūnaite?

Praejusį rudenį Bridgeporte, Conn., įsisteigęs koalicinis komitetas žmogaus teisėm Sovietų Sąjungoj ginti, kurin įeina ir lietuviai, yra taręsis su eile šios valstijos kongresmanų ir senatorium Lowell P. Weicker dėl galimybių konkrečiais būdais padėti persekiojamiems Sovietų S-goj.

Komiteto atstovai liepos 12 lankėsi pas Connecticut 4-ojo distrikto atstavą Stewart B. McKinney. Susidomėjęs jis išklaušė komiteto pateiktą persekiojimo pavyzdžių, jų tarpe ir naujausiojo — apie Lazdijų ir Veisiejų moksleivius, kurie š.m. vasario mėn. buvo keletą dienų žiauriai tardomi, keletas net iki išprotėjimo, po to, kai dalyvavo mišiose Vasario 16-osios proga.

Komiteto narys Michael Shapiro raštiškai pristatė tris dokumentuotus persekiojimo ir įkalinimo atvejus: lietuvę Nijolę Sadūnaite, žydą Ilyą Gleyer ir ukrainietį Valentin Moroz. Kongresmanas McKinney pasižadėjo kreiptis į respublikonų partiją, kad ji “adoptuotų” šiuos tris sąžinės kalinius (prisoners of conscience) ir rūpintųsi jais kol jie bus išleisti į Vakarus.

Serena Levine birželio 22 liudijo respublikonų tautinio komiteto gynybos ir užsienio politikos pakomitečiam apie žmogaus

teisių pažeidimus Sov. S-goj, konkrečiai paminėdama ir čia suminėtus tris atvejus. Gubernatorius Ray, respublikonų platformos komiteto pirmininkas, į jos liudijimą kreipė didelį dėmesį.

Stewart B. McKinney ir prieš jį kontaktuotą senatorius Lowell P. Weicker pasižadėjo įtaigoti respublikonų platformos komitetą, kad šie komiteto žmogaus teisėm Sov. S-goj ginti siekiai būtų įtraukti respublikonų platformon:

a) kad Amerikos valdžia tuoj pat peržiūrėtų (reassess) detentės politiką, turėdama omeny visišką Sov. S-gos nesiskaitymą su pagrindinėmis savo piliečių teisėmis;

b) kad susiaurintų kviečių pardavimą ir pasikeitimą technologinėmis žiniomis, kol Sov. S-ga savo piliečiam nesuteiks tikėjimo, kultūrinės ir emigravimo laisvės.

Bridgeporto koalicinį komitetą sudaro 9 organizacijos, jų tarpe LB apylinkė ir L. vyčių 141-oji kuopa. Komiteto pirmininkas yra Edvard Kirschner, savo laiku buvęs Pax Romana pirmininkas, o šiuo metu — Bridgeporto diecezijos Social Concerns ministerijos pirmininkas.

Rūpinasi Sadūnaite išlaisvinimu

Londonas. — Britanijoje veikianti organizacija “Aid to the Church in Need” ruošia peticiją dėl Nijolės Sadūnaite išlaisvinimo. Tuo tikslu ši tris tūkstančius narių turinti organizacija jau yra išsiuntinėjusi atitinkamas informacijas Britanijos spaudai ir gausiai išplatinusi Sadūnaite teismo gynybos kalbos anklėšką vertimą.

Apie Sadūnaite rašė įtakingiausi, labiausiai skaitomi britų laikraščiai, kaip “Catholic Herald”, “London Times” ir kt.

Pagalba vargo Bažnyčiai organizacija taip pat iškėlė parlamente klausimą, kodėl sovietinis paštas siuntėjam gražino Sadūnaitei adresuotus kalėdinius sveikinimus. Šiuo klausimu buvo paformuota ir Amnesty International organizacija.

Rumunas pas Sadūnaite

Richard Wurmbrand, iš Rumunijos kilęs protestantų kunigas, daugelį metų už tikėjimą krikščionių pastangomis išvadotas, glaudžiai bendradarbiauja su Tarptautine krikščionių misija, kurios tikslas — rūpintis tikėjimo klausimais komunistų valdomuose kraštuose. Savo leidžiamo mėnraščio vokiečių kalba “Stimme der Martyrer” naujausiame numeryje jis išspausdino straipsnį apie kalėjime laikomą Nijolę Sadūnaite.

Sesuo Sadūnaite, — rašo kun. R. Wurmbrand, — teisiama už krikščionišką veiklą Lietuvoje, teismui pareiškė:

Tiesos ginti nereikia, nes ji visagalė ir nenugalima! Tik klaida ir melas, būdami bejėgiai prieš tiesą, reikalingi ginklą, kareivių ir kalėjimų, kad pratęstų savo niekišką viešpatavimą, ir tai tik laikinai. Teisingai sakoma, kad šališka vyriusybė pati savo rankomis kasa sau duobę. Aš esu teisi ir už teisybę sutinku ne tik prarasti laisvę, bet su džiaugsmu

Vienintelė lietuvių viltis ir paguoda šiandieną.

atiduočiau ir gyvybę. ...

Noriu jums pasakyti, kad visus myliu, kaip savo brolius, seseris, ir, jeigu reikėtų, nesvyruodama už kiekvieną atiduočiau savo gyvybę. ...

Yra sakoma, kad teisę peikti ar barti turi tik tas, kuris myli. Pasinaudodama ta teisę, ir kreipiuosi į jus. ...

Ir jūs džiaugiatės savo pergale? Virš ko tad kyla jūsų pergalės triumfas? Virš moralinių griuvėsių, virš milijonų nužudytų negimusių kūdikių, virš išniekintos žmogaus vertės, virš menkų, suniekėjusių žmogiškųjų, apkrestų baime ir gyvenimo aistros nuodu. ...

Ačiū Dievui, dar ne visi žmonės palūžo. Neturime visuomenėje kiekybinės atramos, bet mūsų pusėje — kokybė. Nebodami nei kalėjimų, nei lagerių, privalome smerkti visus veiksmus, kurie neša skriaudą ir pažeminimą, sėja nelygybę ir priešpauą. Kovoti už žmogaus teises gyvenime — kiekvieno šventa pareiga! ...

Reikia atskirti tai, kas parašyta žmogaus, nuo to, kas įsakta Dievo. Mokestis Cezariui yra likutis nuo mokesčio, sumokėto Dievui. Svarbiausia gyvenime išlaisvinti širdį ir protą nuo baimės, nes nuolaidžiauti blogiui yra didelis nusikaltimas.

KRIKŠČIONIŠKOS KULTŪROS SAVAITĖ

Varšuvos arkivyskupijos iniciatyva, Lenkijos sostinėje buvo surengta antroji krikščioniškosios kultūros savaitė. Jos pagrindinis tikslas buvo — sudaryti katalikam menininkam sąlygas pristatyti savo kūrinį, tuo būdu supažindinant plačiąją visuomenę su krikščioniškuoju menu. Krikščioniškosios kultūros savaitės rėmuose įvairiose Varšuvos bažnyčiose buvo surengtos religinio meno parodos, vyko religinės muzikos koncertai.

Kreipiasi į skaitytojus

Atkartojęs šiuos Nijolės Sadūnaite teisme pasakytuosius žodžius (už kurių paskelbimą turime būti giliai dėkingi “LKB Kronikai”), kun. R. Wurmbrand pažymi, kad ji buvo nuteista 3 metus kalėti. Toliau rumunas kunigas jautriais žodžiais kreipiasi į savo skaitytojus: “Jūs turite savų rūpesčių ir vargų, net dramų. Svarbu dėlto pagalvoti ir mėginti surasti išeitį, kaip svarbu ir padėti šventajai, kaip sesuo Sadūnaite. Teisme ji nusiėmė skarą, kurią ji, kaip kiekvienas krikščionis, nešioja kasdieniniame gyvenime ir dėl kurios mes atrodome labai užsiėmę tuo, su kuo mes kasdien susiduriame; kas liečia pasaulio reikalus, net jei tai būna ir geri dalykai. Nusidengusi veidą, ji išvydo Dievo kilnumą, mūsų Išganytojo paveikslas ją nuskaidrino” — baigia savo straipsnį apie Nijolę Sadūnaite ryžtingas kovotojas už persekiojamųjų krikščionių teises kun. R. Wurmbrand. A. Lembergas

Amerikos jaunuoliai yra tikintys

Dayton. — Amerikoje praves-to apklausinėjimo rezultatai patvirtina didėjantį religijos vaidmenį tarp jaunų amerikiečių. Devyniasdešimt procentų apklausių jaunuolių, vyrų ir moterų tarp 18-kos ir 29-ųjų metų amžiaus pasisakė tikį Dievą. Didelė dauguma jaunų žmonių griežtai pasisakė prieš vyraujantį moralinį nusmukimą, pabrėždami savo pasiryžimą kovoti už krikščioniškųjų principų sustiprinimą šeimyniniame ir visuomeniniame gyvenime. Pusė apklausių jaunuolių teikia didelės reikšmės Bažnyčiai ir kunigų misijai ne tik dvasinėje, bet ir socialinėje plotmėje. 40 procentų jaunuolių pasisakė, jog yra palankūs privalomai tarnybai socialinėje srityje.

JAUNIMAS ORGANIZUOJASI

Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavime 1976. VI. 26 Buenos Aires mieste kalba Marytė Barzdžiūtė
Nuotr. Pr. Ožinsko

Pietų Amerikos lietuvių jaunimas bunda. Ir organizuojasi.

Štai, ant ML redakcijos stalo PAŠVAISTĖ — jau antrasis „Kolumbijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos“ numeris. Ir dar bevardis „Argentinos Lietuvių Jaunimo Są-

Argentinos LJSąjunga pasirodo su šiuo „Laikraštėliu“ ir kviečia skaitytojus pirmam pasisakymui — duoti leidiniui tinkamą vardą. Pati redakcija pasiūlo SAJUNGOS AKIS, SAJUNGOS SĖKLA, JAUNIMO ŽODIS, MŪSŲ PROGA, GINTARO ŠIRDIS, GINTARO LAŠAI, BALTIJOS SĖKLA, PAMESTA RAIDĖ.

„Laikraštėlis“ išeina ispaniškai. Tačiau daug žodžių, kaip JAUNIMO SAJUNGA, STOVYKLA, LAUŽAS pateikiami grynai lietuviškai, nes, rašoma, jie daug daugiau mums pasako, negu išversti ispanų kalbon.

Skyriuj „Vamos a escribir cartas“ duodama ir laiškų lietuviškai pavyzdžių. Mat, po III JK susidarė daug pažinčių: ir daug kas laukia laiško nuo tolimų draugų, ar nori draugui-draugei parašyti lietuviškai. O pačioj „Korespondencijoj“ „Laikraštėlio“ korespondentas, Jonas Kunca, jau rašo lietuviškai iš JAV-bių: „Vakar buvau Šokių Šventėj. Sunku ją aprašyti — trūksta žodžių. Tik galiu pasakyti, kad kai užsibaigė iškilmės ir, visai publikai atsisotus Chicagos Amfiteatre, užtraukė LIETUVOS HIMNĄ, seniai nebuvau taip susijaudinęs“.

Ten pat pranešama, kad Poniai Fordienei buvo įteikti pilni lietuviški tautiniai rūbai.

Mimeografuota 10 puslapių Kolumbijos PAŠVAISTĖ išeina lygiagrečiai dviem kalbom. „Šiame numeryje“ yra: Atsiminimai, PLJS-gos reikalai, Pirmosios KLJ

stovyklos, KLJS-gos informacija, kitose padangėse.

PAŠVAISTĖ redaguoja ir spausdina pats Vacys Kęstutis Slotkus, kuris net eilėraščius kuria.

Iš visko matyti didelis entuzjazmas, patriotiškumas ir geras organizuotumas.

Beliaka tik linkėti PAŠVAISTĖI šviesti ir šildyti jau ir taip karštą Kolumbijos lietuvių jaunimą, o LAIKRAŠTĖLIUI, po krikšto, augti, kurti, gairinti ir jungti visą Argentinos lietuvių jaunimą.

O kaip su Brazilija? Tiesa, girdėjom, kad ir čia jau įsisteigė Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Bet ką ji veikia? Gal nenori garsintis? O gal tyliai giliai organizuojasi, kad paskui galėtų pilnai sušviesti visoj plačioj apylinkėj?... Linkėjimų ir jiems.

Reikėtų vistiek mūsų šeimoms susirašinėti su anais. Štai jų adresas:

ALJS
San Lorenzo 754
Villa Bellester 1653
Pcia. de Bs. As.
Argentina

Vacys Kęstutis Slotkus
Ap. Aer. 20-29
Villavicencio (Meta)
Columbia

TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

Švedija

ŠVEDIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO VEIKLA

Rugpjūčio 2 d. Švedijos lietuvių jaunimas susirinko į savo pirmąjį suvažiavimą Gotlando saloje. Suvažiavime dalyvavo jaunimas 13-25 m. amžiaus. Jo tikslas — susipažinti su Lietuva ir įsteigti kokią nors jaunimo organizaciją.

Tokiu būdu tą dieną atsirado S. U. L. (Sveriges Unga Litauer — Švedijos jaunieji lietuviai). Į valdybą išrinkti trys asmenys: Marija Čeginskaitė — pirm., Berni Gumauskas — išdininkas ir Mikael Gediminas — narys.

Į suvažiavimą buvo pakviesti paskaitininkai iš ŠLFB. Apie Lietuvos istoriją kalbėjo J. Pajaujis, apie lietuvių kalbą — K. Pumanskas, apie liet. literatūrą — J. Lingis ir apie lietuvių meną — E. Budrys. Pastarasis buvo suruošęs ir mažą meno parodėlę.

Pranešimą apie III PLJK padarė tame kongrese Švedijos jaunimui atstovavusi M. Čeginskaitė. Taip pat buvo proga išgirsti Reginos Budrytės išpūdžius apie lietuvių ir lietuvių gyvenimą Clevelande.

Suvažiavimo paskutinę dieną atvyko ŠLFB pirmininkas inž. V. Vilkėnas. Jis pasveikino susiorganizavusį jaunimą ir palinkėjo geros sėkmės.

— Linas Kojelis, veiklus Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos narys, iš Kalifornijos buvo nuvykęs į Kolumbiją ir talkino jaunimui organizuoti ir pravesti stovyklą Medelline, Kolumbijos lietuvių jaunimas tokias stovyklas numato ruošti ir ateinančiais metais, paverčiant jas net lituanistinių studijų stovyklomis, jei atsirastų tautos iš JAV ir Kanados. Tokia talka rūpinsis PLB valdyba ir PLJS.

Alex Sonski iš Bloomfield, Conn., 1975-76 buvo Lietuvių Klubo pirmininkas. Tas pareigas jis perėmė iš universitetą baigusios klubo steigėjos Genės Stan-

kaitytės. Alex studijuoja kalbas. Jo tėvas — lietuvis, motina — airė. Namie lietuviškai nekalbėjo. Tačiau, būdamas 15 metų ir norėdamas susikalbėti su savo močiute, 1971 įstojo į Hartfordo lietuvių mokyklą, kur jį mokė Dalia Dzikienė. Dabar jis jau rašo, skaito ir kalba lietuviškai.

Pirmyn į kovą už tėvynę,
Už brangią žemę Lietuvos!
Garbė tėvams, kurie ją gynė,
Ir kas už ateitį kovos!

Maironis

Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos pirmininkas Arnoldas Zizas su valdybos sekretore Janete Nikitinaite. Birželio mėnesį sudarytoje valdyboje pareigas eina dar: Silvija Bendoraitytė — IV JK reikalams, L. Rubliauskaitė ir Al. Valavičius — ryšiams su jaunimu, Ž. Jūraitytė — informacijai, L. Rubliauskaitė — lituanistikai, Nancy Narbutytė — politiniams reikalams, Maurytis Bendoraitis — išdininkas, Elena Bareišytė ir Klaudijus Butkus — nariai
Nuotr. A. Saulaičio

MŪSU LIETUVA Išlėisiesiems

GA NA

Gana plaukiot ežerėly,
Gana žarstyt baltą smėlį,
Vaikai, kelkim anksti rytą,
Mokykla jau atdaryta!

Aš Amerikos pilietis,
Bet lietuvis mano tėtis,
Lietuvė mano mama
Ir močiutė ta sena!

Nėra čia ko mums abejoti,
Laikas lietuviškai galvoti!
Esam vaikai nemaži,
Lietuvos šalis graži!

Ten prie Nemuno, Neries,
Prie didvyrių mūs pilies,
Laisvės aidas šaukia mus,
Lietuva laisva dar bus!

Į mus jaunus viltis deda,
Mokykla keliu tuo veda,
Nepamirškim Lietuvos
Vardan laisvės mūs tautos!

Alb. Kašiubienė

Lietuviai raiteliai

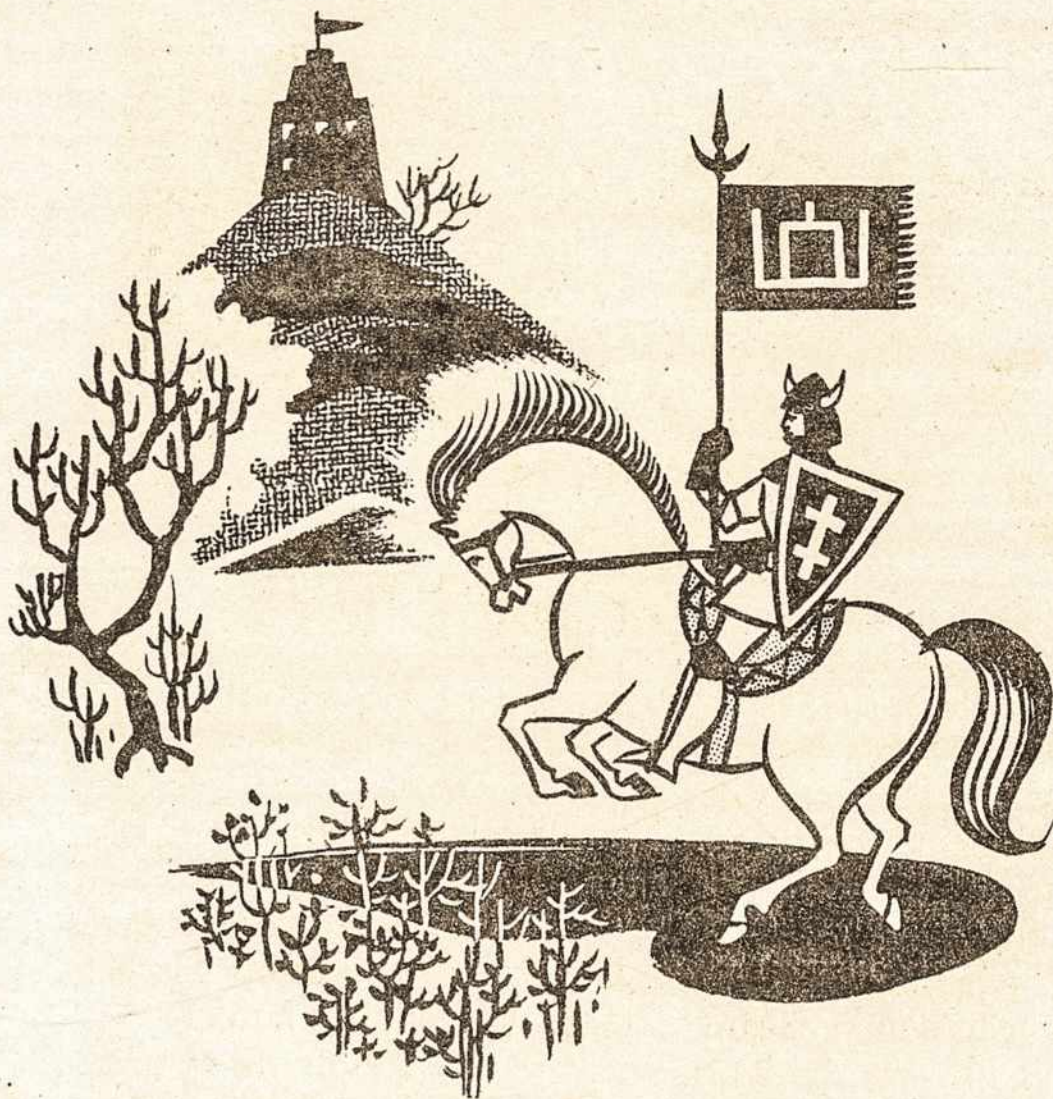
Vytautas Didysis

Vytautas Didysis buvo Lietuvos kunigaikštis. Jis išgarsino Lietuvą. Buvo vienas garsiausių politikų visoj Europoj. Kai Vytauto pusbrolis Jogaila bandė perimti Lietuvos valstybę, Vytautas jį nugalėjo ir pasidarė Lietuvos kunigaikščiu. Visi kiti karaliai iš visų kitų valstybių labai gerbė Vytautą. 1410 metais Vytautas laimėjo Žalgirio mūšį. Buvo labai sunkus mūšis. Vytautas mirė prieš karūnaciją. Kad prisimintume Vytautą dabar, mes švenčiame rugsėjo 8 dieną. Kartu su ta švente švenčiame ir Marijos gimimo dieną.

Algis Balsys, VIIa sk.,
Torontas

L I N K S M O J I
P R U S Ų
S E

Mes vyrais užaugsim —
Tvirtais, dideliais,
Į Lietuvą trauksim
Didvyrių keliais.
Sustosime Vilniuj, Šiauliuos ir Kaune,
Su tėviškės kario žalsva miline.

Mano tėvėlių gimtinė – Lietuva

Jau antrą kartą aplankiau savo tėvų kraštą Lietuvą. Tai gintaro kraštas, gražus ir mielas. Daug ką mačiau. Buvau užlipusi į Gedimino kalną, nuvažiavau į Trakus, Pirčiupį. Taip pat važiuodami į Kauną, sustojome prie Rumšiškių pamatyti Kauno marių. Kaune aplankėm daug vietų: šventovių, meno galerijų, devintą fortą, pilį. Miela žiūrėti, nes visur lietuviška. Mano pusseserės ir pusbroliai mane tiesiog ant rankų nešiojo, nes

aš jauniausia ir iš toli atvažiavusi. Aš juos aplankiau, tikiuosi, kad ir jie kada nors mane aplankys. Tada ir aš su jais bendrausiu Kanadoje. Net nemoku žodžiu išreikšti, kaip gimtajame tėvėlių krašte miela, nes visi lietuviškai kalba. Ačiū tėveliams, ačiū lietuviškai mokyklai, kad mane lietuviškai išmokė. Galiu ir vėl važiuoti ir kalbėtis su giminėm lietuviškai.

Linda Keršytė, VIIb sk.,
Torontas

Jonas: — Ar aš galiu eit žaisti?
Mama: — Ką? — su tomis skylėmis kojine?
Jonas: — Ne, mama, su kaimynų vaikais.

Darbovietėje

Bosas į darbininką:
— Ar tamstai nežinoma, kad dirbant negalima rūkyti?
Darbininkas:
— Taip. Bet kai aš rūkau, tai nedirbu.

— Aš mėgstu darbą tik tada, kada matau kitą žmogų jį dirbant.
Mark Twain

Tie ir ne tie

— A, sveikutis, Jonai! — Seniai bematytas. Pažįstami juk esame dar iš Egipto laikų.
— Pirmas dalykas aš ne Jonas, kitas — aš Egipte niekad nesu buvęs.
— Tai stebėtina, nes aš pats irgi ten nebuvau. Tai bus kiti du buvę...

Sargyba

Karininkas pastatė prie patrankos kareivį sargyboj, o pats nuėjo į artimiausią aludę. Netrukus į tą pačią aludę atėjo kareivis.

— Kodėl palikai sargybos postą? — paklausė karininkas.

— Jei ateis vienas žmogus, patrankos nenusineš. O jei ateis jų daug, ką aš vienas jiems palašysiu? — paaiškino kareivis.

Užtikrinimas

Šeimininkė, samdydama naują tarnaitę:

— Ar esi gerai susipažinusi su virtuve?

— Galite ponias būti rami. Per dvejus metus tarnavau dvidešimtyje vietų ir įgijau patyrimo.

Parinko Pr. Alš.

BRAZILIJOS

LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖJE

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOS APŽVALGA

Laikotarpis: 1974 – 1976

Artėja rinkimai. Ruošiamės išrinkti naują BLB Tarybą. Neviename kyla klausimas: ką padarė senoji taryba, kas buvo nuveikta per tuos duėjus metus? Iš kitos pusės yra teisu peržvelgti tuos duėjus metus ir parodyti visiems tiems, kurie balsavo už dabartinę BLB Tarybą, kad jų duotas pasitikėjimo balsas buvo tinkamai įvertintas.

BLB Bendruomenė dirba kaip organizacija, atstovaudama visiems Brazilijos lietuviams. Kartu ji dirba per savo atskirus narius įvairiose kitose organizacijose, nes tiek Tarybos, kaip ir Valdybos nariai neišėjo iš savo organizacijų, jų nepaliko. Ji dar palaiko santykius su Baltiečių Komitetu, su Pavergtų Tautų organizacija PRO-LIBERDADE ir visa, kas daroma lietuvių vardu, oficialiai eina BLB Bendruomenės ženkle. Vietos valdžios organai tai pripažįsta.

Paskutiniai rinkimai įvyko 1974 metų kovo 17 d. Dalyvavo 644 balsuotojai. Balsai atėjo iš penkių valstijų, 18 miestų, daugybės S. Paulo miesto rajonų – bairų. Buvo balsuota trijose vietose: Vila Zelinos Jaunimo Namuose, Vila Anastácio lietuvių mokykloje ir Mookoje, Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Per „Mūsų Lietuvą“ buvo išsiųsta apie 800 balsavimo lapų, ir kita 300 buvo atskirai pasiųsta šeimoms, kurios laikraščio negauna. Tuo norėta palengvinti balsavimą asmenims, kurie negali atvykti į balsavimo vietas. Gera dalis balsų gauta per paštą.

Pirmasis naujosios tarybos posėdis įvyko kovo 21. Tuomet buvo išrinktas Tarybos prezidiumas ir valdyba. BLB Taryba: pirm. inž. Arūnas Steponaitis, vicep. kun. Antanas Saulaitis SJ., sekr. Alfonsas D. Petraitis. BLB Valdyba: pirm. adv. Algirdas Sliesoraitis, vicep. inž. Gražvydas Bačelis, išd. Petras Bareišis, sekretoriai – kun. Pranas Gavėnas, SDB ir Geny Žarkauskaitė, nariai – Stasė Lukoševičienė ir Aldona Valavičienė. Revizijos Komisija: Stasys Jurevičius, Vincas Kutka ir Kazimieras Bacevičius. Naujoji Taryba pradėjo sudaryti darbo komisijų sąstatą.

Trečiojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso paruošiamieji darbai jau buvo pradėti ir į šį darbą įtraukti tiek naujai išrinktos tarybos kaip ir valdybos nariai. Inž. Arūnas Steponaitis BLB Tarybos pirm. užima ir III PLJ Kongreso Brazilijos Komiteto valdybos pirm. pareigas, inž. G. Bačelis – I vicep., A.D. Petraitis – I sekr., adv. Alg. Sliesoraitis ir kun. Ant. Saulaitis – kandidatas. Kaip ir kitų organizacijų žmonės, BLB nariai nuo to laiko paskyrė III PLJ Kongresui savo geriausias pajėgas, visą laiką ir atidėjo bent dalinai organizacinį veikimą. Pirmoje vietoje visiems buvo kongresas, visų dėmesio centre buvo kongreso pasisekimas. Brazilijos lietuviai turėjo įrodyti, kad jie yra pajėgūs suruošti tarptautinio masto suskrydį. Šalia to didžiulio darbo tarpiais matosi ir organizacinio darbo pažymės, nesurištos su III-ju PLJ Kongresu.

Pažiūrėkime apytiksliai chronologinę eigą, kas tuo metu dar vyko Brazilijoje, palikdami grynai kongreso paruošimo darbus. Šie sudaro visai atskirą mūsų kultūros istorijos tomą. Jo pasisekimo nuopelnas priklauso visai Brazilijos lietuvių šeimai, kartu su Argentinos ir Urugvajaus lietuviams.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOS APŽVALGA

1974 KOVO 30 BLB Literatūros Rateljio pradėjo savo veiklos ketvirtuosius metus. Nariai iš klausė tą vakarą Justino Marcinkevičiaus „Grybų karą“.

1974 KOVO mėnesio posėdyje Stipendijų Komisija svarstė įvairius stipendijų prašymus ir nutarė paremti 4 studentus. Šie gi išipareigojo prisidėti prie lietuviškos veiklos.

1974 BALANDŽIO 1 Pabaltiečių Komiteto susirinkimas. Nutarta suruošti Pabaltiečių broliškumo dieną birželio 8 d. Centro Municipal de Campismo vietovėje.

1974 BALANDŽIO 7 „Nemuno“ ansamblis pasirodo portugalų kolonijos „Caravela da Saudade“ programoje TV kanalas 4.

1974 BALANDŽIO 6 šv. Kazimiero parapijos lituanistinėje mokyklėlėje Irena Skurkevičiūtė pravedė margučių dažymo pamoką. Vaikai ruošiami margučių parodėlei.

1974 BALANDŽIO 12 ir 13 d. BLB pirm. A. Sliesoraitis dalyvavo Jaunimo Kongreso reikalų suvažiavime Porto Alegre mieste. Kartu dalyvavo ir kun. A. Saulaitis ir Jonas Lukoševičius, kaip Brazilijos atstovai.

1974 BALANDŽIO 14 – Velykų švenčių proga BLB šalpos sekcija sušėpė 6 lietuvių šeimas ir šv. Kazimiero parapiją.

1974 BALANDŽIO 15-17 dienomis kun. A. Saulaitis BLB tarybos vicep. talkinamas Jono Čečino aplankė Porto Alegre apylinkėse 25 lietuvių šeimas, platindamas lietuviškas knygas ir plokšteles.

1974 BALANDŽIO 27 BLB Literatūros Rateljio svarstė savo metų veiklos planus. Jam šiais metais vadovauja rašytoja H. Mošinskienė.

1974 GEGUŽĖS 24 BLB pirm. Algirdas Sliesoraitis tarėsi Š. Amerikoje su PLB pirm. Br. Nainiu PLJaunimo kongreso reikalais. Dar jis turėjo pasikalbėjimą ir su Romu Kasparu PLB vic. jaunimo reikalais, su Jaunimo Sąjungos Rysių centro vedėja J. Jasaityte ir Lietuvių Fondo valdybos nariais.

1974 GEGUŽĖS 9, 16 ir 23 BLB Literatūros Rateljio narė dr. Rosa A. Petraitienė davė paskaitų ciklą apie italų taikomąjį meną Italų kultūros institute S. Paulo mieste.

1974 BIRŽELIO 9 apie 350 estų, latvių ir lietuvių dalyvavo metinėje Pabaltijo kraštų išvykoje Cotia vietovėje. Dalyvavo ir S. Paulo valstijos atstovė Dulce Salles Cunha Braga. Baltiečių komitete lietuvius atstovauja BLB atstovas.

1974 BIRŽELIO 29 dienos Lit. Rateljio susirinkime nariai nutarė įsivesti lietuviškos knygos klubo sistemą. Tuo norima padidinti lietuviškos spaudos platinimą.

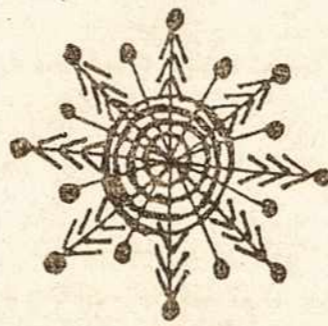
1974 BIRŽELIO 30 Jono Lukoševičiaus vadovaujamas ansamblis „Nemunas“ pasirodė Vila Marianos izraelitų senųjų namų ligoninėje su ištisos valandos programa. Pasirodymą organizavo tos ligoninės slaugymo skyriaus vedėja J. Valavičienė.

1974 BIRŽELIO 27 S. Paulo TV canal 4 Silvio Santos programoje dalyvavo trijų Pabaltijo tautų atstovai. Lietuvius atstovavo J. Lukoševičius, J. C. Magila, I. Popic ir Elena Bareišytė.

1974 LIEPOS 3 BLB Akademikų Sambūris priėmė iš Kalifornijos atvykusi mokslininkė Arvydą Kliorę su žmona Birute. A. Kliorė čia atvyko į tarptautinę saulės ir planetų mokslų konferenciją, kuri vyko S. Paulo mieste.

1974 LIEPOS 6 Jaunimo studijų dienoje ruošiantis Jaunimo Kongresui S. Isabel vietovėje paskaita apie sistematinę organizaciją pravedė BLB Tarybos sekr. Alf. D. Petraitis. Sekančią dieną ten pat davė paskaitą apie lietuvių kultūros išlaikymą ir ugdymą BLB vald. pir. Alg. Sliesoraitis.

1974 LIEPOS 19 S. Paulyje, Roosevelt aikštėje, Portinari salėje atidaryta Baltų paroda. Atidaryme dalyvavo S. Paulo gubernatorius, Turizmo sekretoriato atstovai. Dalyvavo ir atidarymo kalbą pasakė atstovė Dulce Salles Cunha Braga ir Estijos konsulas dr. F. Saukas.

1974 LIEPOS 20 BLB Literatūros Rateljio vakare prisiminta žymaus mokslininko, pedagogo ir pedagoginės literatūros kūrėjo Antano Ramūno Paplausko mirtis. Taip pat buvo susipažinta su Juozės Augustaitytės Vaiciūnienės biografija ir poezija. Vadovavo tam vakarui raš. H. Mošinskienė.

1974 LIEPOS 28 IV metinės Pabaltiečių Parodos uždaryme pasirodė „Nemuno“ ansamblis, kuriam vadovauja J. Lukoševičius ir muz. V. Tatarūno LK Bendruomenės choras. Paroda aplankė apie 10.000 asmenų, o uždarymo vakare publikos priskaityta apie 2000. Parodos uždarymo apeigos metu LK Bendruomenės choras sugiedojo visų trijų Pabaltijos tautų himnus.

1974 LIEPOS mėn. pabaigoje išėjo Alf. D. Petraičio ir Liucijos Jodelytės paruoštas Lietuvių-Portugalų kalbos žodynas. Jį išleido BLB Akademikų Sambūris.

1974 RUGPIŪČIO 31 V. Zelinos seserų pranciškiečių gimnazijos salėje įvyko BLB ir PLB suorganizuotas Kanados lietuvių kvarteto „Aušra“ koncertas. Dainininkės:

D. Kozulytė, R. Čerškutė, A. Tautkevičiūtė ir N. Giedriūnaitė. Akordeonistė K. Puidaitė.

1974 RUGSĖJO 7 Jaunimo studijų diena J. ir H. Valavičių vasarvietėje Suzrão pajūryje. Programai vadovavo J. Valavičienė, Alg. Sliesoraitis ir Alf. D. Petraitis.

1974 RUGSĖJO 8 TV canal 4 programoje pasirodė „Nemunas“. Programos vadovai pravedė trumpą pokalbį su Elena Bareišyte. „Nemuno“ vadovas J. Lukoševičius, akordeonistas R. Putvinskas.

1974 RUGSĖJO 8 BLB rūpesčiu pravedta Tautos šventė šv. Kazimiero parapijos patalpose. Pagrindinę kalbą pasakė svečias iš JAV Antanas Vasaitis.

1974 RUGSĖJO 21 – 22 Trečiajame Tarptautinių Šokių Festivalyje dalyvavo tarp 10 kitų tautų ir lietuviai. Juos atstovavo „Nemuno“ ansamblis.

1974 SPALIO 26 BLB Literatūros Rateljio vakare Živilė Jūraitytė skaitė paskaitą apie lietuvių poetą Oskarą Milašiu.

1974 LAPKRIČIO 23 – IV Mogi das Cruzes Persikų sventės atidaryme dalyvavo įvairių tautinių šokių grupių atstovai, jų tarpe „Nemuno“ J. Lukoševičiaus, S. Goistrytė ir L. Andraitis.

1974 LAPKRIČIO 17-25 S. Paulyje lankėsi Z. Pesliakas iš Venezuelos. Jis filmavo įdomesnes vietas, turėjo pasikalbėjimą su BLB pirm. Alg. Sliesoraičiu.

1974 LAPKRIČIO 24 Kariuomenės sukakties minėjime kalbėjo BLB pirm. Alg. Sliesoraitis. Meno dalyje pasirodė poetas K. Jūra. „Rūtelės“ ansamblis, kuriam vadovauja Eug. Bacevičienė ir R. Bilevičius. Buvo pagerbti savanoriai kūrėjai kap. J. Čiuvinškas ir J. Lazdauskas.

1974 LAPKRIČIO 30 įvyko viešas BLB Literatūros Rateljio vakaras Lietuvių Sąjungos salėje. Juo buvo užbaigta šių metų Lit. rateljio kultūrinė veikla.

1974 GRUODŽIO 1 įvyko BLB Akademikų Sambūrio posėdis. Jame buvo svarstoma ateities veiklos planai, numatyta mokslinių darbų pranešimai ir naujų narių, šiais metais baigiančių fakultetus, vakariene.

1974 GRUODŽIO 14 Metinė BLB Akademikų vakariene įvyko Hotel S. Rafael restorane. Tai metinis jaunu akademikų pagerbimas.

1974 GRUODŽIO 16 BLB Tarybos ir Valdybos posėdis, dalyvaujant ir PLB jaunimo reikalų skyriaus pirm. Romui Kasparui. Buvo svarstomi Jaunimo Kongreso reikalai.

1974 GRUODŽIO 13 paskutinė šių metų lietuvių kalbos kurso pamoka Jaunimo Namuose. Tas kursas veikia jau trys metai, jam vadovauja kap. J. Čiuvinškas. Pamokos vyksta du kart savaitėje.

1975 SAUSIO ir VASARIO mėnesiais, pasinaudojant atostogu laiku BLB rūpesčiu šv. Kazimiero parapijos patalpose organizuojami lietuvių kultūros kursai suaugusiems ir lietuvių kalbos kursas lietuviškai nemokantiems.

1975 SAUSIO 23 dienos laidoje „Mūsų Lietuvoje“ paskelbiamos sąlygos moksleivių stipendijoms. BLB stipendijų komisiją sudaro: L. Jodelytė, V. Tubelis, A. Sliesoraitis ir P. Bareišis. Ten pat įdėta darbo apžvalga.

1975 SAUSIO mėnesi BLB Literatūros Rateljio narė Živilė Jūraitytė lankosi JAV ir Kanadoje. Ten ji stebi lituanistinių mokyklų veiklą.

1975 VASARIO 16 minėjime Vila Zelinoje portugalų kalba paskaita skaitė BLB Tarybos sekr. Alf. D. Petraitis.

1975 KOVO 1 BLB Literatūros Rateljio pradeda savo veiklą 1975 metais, sulig tam numatyta programa.

1975 KOVO 4 Jaunimo Namuose pradėdamas šių metų lietuvių kalbos kursas. Jam vadovauja kap. J. Čiuvinškas.

1975 KOVO MĖNESI BLB Vald. pirm. Algirdas Sliesoraitis pradeda visą eilę straipsnelių ir komentarų portugalų kalba „Mūsų Lietuvoje, liečiančių Jaunimo Kongresą. Tuo norima sudominti jaunimą, kuris nemoka lietuvių kalbos.

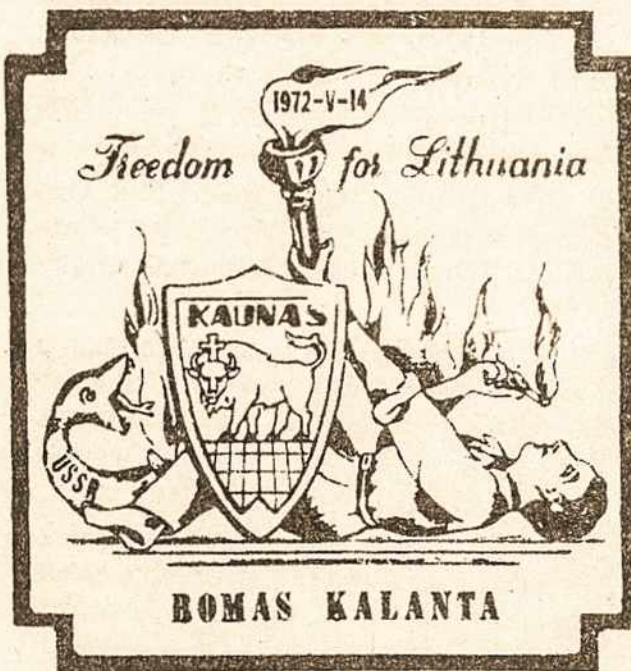
BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

1975 KOVO 8 „Eduardo” restorane įvyko tradicinė metinė Pabaltiečių vakarienė. To komiteto pirm. kap. J. Čiuvinškas pasveikino susirinkusius ir painformavo apie šių metų veiklą.

1975 KOVO 13 dienos laidoje „Mūsų Lietuva” paskelbė BLB Stipendijų Komisijos 1974 metų darbo ir pinigų apyskaita. Pajamų turėta Cr.12.252,21. Stipendininkams išmokėta Cr.8.950,00. Kitiems metams atlieka Cr.3.302,21. Ten pat patiekta kė stipendininkai nuveikė lietuviškame darbe.

1975 KOVO 13 dienos laidoje „Mūsų Lietuva” praneša, kad Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybė nutarė paremti spaudos medžiaga ir finansiškai Baltiesių Biuletinį. Ši spaudos organa leidžia Baltiesių Komitetas ir jie pastoviai informuoja vietos publika portugalų kalba apie Lietuvą ir kitas Pabaltijos tautas. Jis siuntinėjamas vietos spaudos, radijo, televizijos ir aukštosios dviasiškijs organams.

1975 KOVO 20 „Mūsų Lietuvoje” dvi svarbios žinios. Šių metų PABALTIEČIŲ KOMITETUI vadovaus lietuviai. Pirm. kap. J. Čiuvinškas, vicep. kun. Pr. Gavėnas, antr. išd. Stasė Lukoševičienė, spaudos reikalai – Alf. D. Petraitis, juridiniai reikalai – adv. Alg. Sliesoraitis. Pramatyta darbo programa – Pabaltiesių savaitė, Meno Paroda ir tolimesnis Boletim Báltico leidimas. Kita svarbi žinia tai PRO-LIBERDADE organizacijos S. Paulyje isteigimas. Ši organizacija apjungia visas Sov. Sąjungos pavergtas tautas. Jų atstovai Brazilijoje galės teisingai visuomenę informuoti savo atstovaujama tautų padėti. Tos organizacijos vicep. ir Lietuvos atstovas – adv. Alg. Sliesoraitis.

1975 BALANDŽIO 3 paskelbiamas mūsų spaudoje PLB atsisaukimas, kuriame raginama visus lietuvius raštu protestuoti JAV valdžios atstovus, kad Lietuva nebūtų pripažinta Rusija de jure.

1975 KOVO 16 įvyko pirmasis šių metų BLB Akademikų Sambūrio susirinkimas. Savo specialybės paskaitą davė Londrinis (Paraná) univ. prof. fizikos R. Jūraitis. Taip pat numatyta metų darbų eiga, didesnis bendradarbiavimas lietuvių spaudoje.

1975 BALANDŽIO 5 BLB Literatūros Ratelio susirinkime USP prof. Rožė Artini Petraitienė davė paskaitą: Baroko stilius Lietuvos senosiose bažnyčiose. Paskaita iliustruota skaidrėmis.

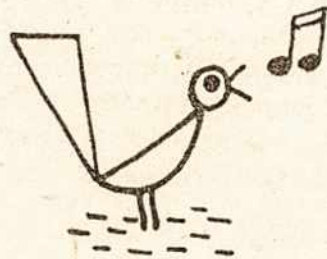
1975 GEGUŽĖS MĖN. BLB Liter. Ratelio narė Emantė Mikuckytė-Jūraitienė Londrinis universitete pradėjo dėstyti botaniką. Kitas Ratelio narys – prof. Rimgaudas Jūraitis tame pačiame universitete jau keletą metų dėsto fiziką ir tiksliuosius mokslus.

1975 BALANDŽIO 22-25 dienomis Rio de Janeire vyko 8-tasis Pasaulinis Antikomunistinis Jaunimo Kongresas. Jame dalyvavo 58 tautos su 350 atstovų ir 150 jaunimo atstovų. S. Paulo Pabaltiesių Komitetą atstovavo Peters Lavans.

1975 GEGUŽĖS mėnesį pradėdama lietuvių kalbos pamokos korespondenciniu būdu tiems, kurie negali lankyti lituanistinių

mokyklų. Jas organizuoja BL Bendruomenė, praveda Tarybos sekr. Alf. D. Petraitis.

1975 GEGUŽĖS 8 Pavergtųjų Tautų PRO LIBERDADE valdybos ir tarybos susirinkimas. Nutarta protestuoti prieš vedama „dedente” politika. Pareikšta užuojauta dėl kard. Mindzenty mirties.

1975 GEGUŽĖS mėnesio pabaigoje USP prof. Franca Cavalli ir Helda Barraco, sužinojusios apie lietuvių menininką M.K. Čiurlionį per BLB Literatūros Ratelį, paruošė 120 puslapių studija dailininko šimtmečio progai paminėti. Įdomi studija portugalų kalba baigta šio mėnesio gale.

1975 GEGUŽĖS 13 iškilmingame S. Paulo valstijos seimo (Assembleia Legislativa) posėdyje buvo minima 87-ji vergijos panaikinimo Brazilijoje sukaktis. Svarbiausia kalbėtoja atstovė Dulce Salles Cunha Braga, Baltiesių Komiteto garbės pirm. savo kalboje priminė, kad Lietuva, Latvija ir Estija tebėra dar vergijoje. Lietuvius atstovavo tautiška rūbais pasipuošusios Kristina Valavičiūtė ir Silvanija Aradzenkaitė. Jas lydėjo Janina Valavičiūnė.

1975 BIRŽELIO 6,7 ir 8 dienomis JA Valstybėse vyksta Pabaltijos Valstybių atstovų konferencija. Gautas pakvietimas ir São Paulo Baltiesių Komitetui. Tam paskirtas latvių kolonijos atstovas dr. J. Mekss.

1975 BIRŽELIO 15 Mookoje įvyko Tautos Išsklaidymo dienos minėjimas. Ta proga BLBendruomenė pasirūpino netik meninės programos pravedimu, bet ir atitinkamų straipsnių vietos brazilų spaudoje patalpinti.

1975 BIRŽELIO 28 d. Joninių ir Petričių vakaras Vila Anastazijos lietuvių mokyklos patalpose. Liet. Mokyklos būreliui vadovauja Petras Žarkauskas. Vakarą meninę programą pravedė BLB Literatūros Ratelis.

1975 LIEPOS 10 Pabaltiesių Komitetas kviečia visus lietuviškas organizacijas pasitarimui, kaip tinkamai paruošti V-ja Baltiesių Parodą-lietuvių dalį.

1975 RUGPIŪČIO 3 „Nemunas” pasirodė S. Paulo televizijos 4-tame kanale.

1975 RUGPIŪČIO 13 kitas „Nemuno” pasirodymas tarptautiniame folkloro vakare Santo Amare. Paulo Eiró teatras buvo perpildytas žiūrovų, o spauda pabrėžė, kad „per folklorą buvo išreikšta sovietų priešpauža”. Taip pat ten pasirodė ir E. Bacevičienės ir A. Aleknavičiaus „Rūtelė”.

1975 RUGPIŪČIO 28 kartu su 4-tuoju BOLETIM BÁLTICO numeriu išėjo ir atskiras leidinys: „ŽMOGAUS TEISIŲ LAUŽYMAS LIETUVOJE”. Jį išleido BL Kunigų Vienybė kartu su BL Bendruomenė. Taip pat BL Bendruomenės pastangomis baigiama spausdinti prof. Ereto. „OS BÁLTICOS, OS ESQUECIDOS”. Gi BLB Akademini Sambūris kartu su Literatūros Rateliu išleidžia inž. Zenono Bačelio autobiografiją „NERIMO SIELA”, kurią redagavo H. D. Mošinskienė.

1975 RUGPIŪČIO 22 atidaryta V metinė Pabaltiesių Paroda. Ypatingas dėmesys skirtas šiais metais M.K. Čiurlionio pagerbimui. Tai pamini vietos spauda.

1975 RUGSĖJO 7 Tautos šventės minėjimas Mookoje, kurios metu meninę programą atliko Literatūros Ratelio nariai. Muzikinę dalį atliko „Ausros” choras, vadovaujant muz. L. Ralickui.

1975 RUGSĖJO 13 - 14 ketvirtą kartą J. Lukoševičiaus vadovaujamas „Nemunas” atstovauja lietuvius japonų kultūros draugijos Tarptautinėje Folkloro šventėje. Ta proga buvo suruošta labai skoningai sudėstyta lietuviška parodėlė. Programą filmavo TV Cultura.

1975 RUGSĖJO 27 BLB Literatūros Ratelio pobūvyje paminėta Vysk. M. Valančiaus šimtmečio sukaktis. Apie to meto aplinką, gyvenimo sąlygas, autorius stilių kalbėjo Alf. D. Petraitis. Kun. Pr. Gavėnas perskaitė akta, kuriuo visuomenei pristatoma naujai išleistas knygos („Teisių pažeidimas” ir „Užmirštieji Baltai”).

1975 SPALIO 30 Švedijos universiteto Uppsala bibliotekos prašymu, ten pasiūsta keletas egzempliorių „Brazilijos Lietuvių Žinyno”. Šis leidinys išleistas BLBendruomenės rūpesčiu 1973 metais.

1975 LAPKRIČIO 18 Latvių nepriklausomybės šventėje lietuvius ir Baltiesių komitetą atstovavo kap. J. Čiuvinškas. Meninėje programoje pasirodė šokių ansamblis „Nemunas”. Svečių tarpe buvo ir vice Gubernatorių, kuris pirmą kartą matė lietuviškus šokius.

„Nemuno” šokių vadovas J. Lukoševičius praneša, kad S. PAULO TV 11-tas KANALAS pakvietė vieneta užrašyti vienos valandos lietuviškų šokių programą.

1975 LAPKRIČIO 23 BLB iniciatyva paminėta tradicinė Lietuvos Kariuomenės šventė. Kalbėjo Alg. Sliesoraitis. Scenos vaidelį skaitė L. Ralickas, Vl. Jurgutis ir Alf. D. Petraitis.

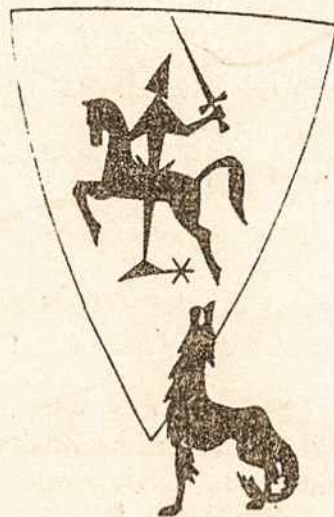
1975 LAPKRIČIO 23 „Nemunas” pasirodė V-oje Persikų šventėje netoli Mogi das Cruzes. J. Lukoševičius ta proga turėjo pasikalbėjimo su dviem japonų kilmės federalinio seimo atstovais.

1975 LAPKRIČIO 27 BLBendruomenės atstovai dalyvavo iškilmingame 40 metų prieš komunistinio sukilimo minėjime. Ta proga dalyvavo ir E. Bacevičienės vadovaujamų 20 skautų.

1975 GRUODŽIO 4 rašytojas Henrikas Losinskas Alves União Brasileira de Escritores patalpose pristatė savo beletristinį novelių rinkinį „Circulo Negro”. BLB Literatūros Ratelis buvo to leidinio garbės globėju.

1975 GRUODŽIO 12 taip pat União Brasileira de Escritores patalpose BLB Literatūros Būrelis ir Pabaltiesių Komitetas pristatė viešiami dr. F. Cavalli ir dr. H.B. Barraco knyga „Čiurlionis, o Grande Desconhecido”.

1975 GRUODŽIO 1 Žmogaus teisių universalinės deklaracijos paskelbimo minėjime dalyvavo BLB atstovas kap. J. Čiuvinškas. Minėjimas įvyko Katalikių Moterų Konfederacijos būstinėje.

1976 SAUSIO 22 BLB mokslo stipendijų komisija praneša laika ir sąlygas mokslieviams norintiems gauti mokslo stipendijas.

1976 VASARIO 5 kun. A. Saulaitis, adv. Alg. Sliesoraitis su visa eile kitų veikėjų pasirašo viešą kvietimą organizuoti po kongreso bendrą visuotinę veikimą.

1976 VASARIO 8 baigėsi „Jūratės ir Kaspyčio” stovykla Ubatuboje.

1976 VASARIO 12 dienos laidoje „Mūsų Lietuva” paskelbė S. Paulo savivaldybės viešą padėką Baltiesiams už jų dalyvavimą gruodžio 14-16 dienose Kalėdinį minėjimą programose. Ten lietuviai pasirodė su tautiška drabužiais papuoštomis lėlėmis.

1976 VASARIO 19 d. laidoje „Mūsų Lietuva” paskelbė BLB stipendijų komisijos darbo apyskaitą.

1976 VASARIO 22 paskelbiamas kvietimas sudaryti Lietuvių Imigracijos 50 metų sukakties minėjimo komitetą. Kvietimą pasirašė BLB pirm. Alg. Sliesoraitis, kun. P. Dalgintis, kap. J. Čiuvinškas ir kun. kleb. J. Šeškevičiaus.

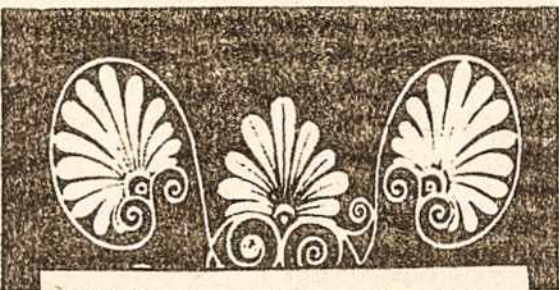
1976 VASARIO 16 dienos laidoje S. Paulo dienraštis Folha da Tarde paskelbė Baltiesių Komiteto manifestą kuriame paminėta Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės datos ir jų dabartinė padėtis.

1976 VASARIO 20 mokslo stipendijų komisijos posėdis. Iš komisijos pasitraukė L. Jodelytė ir V. Tubelis. Nauji komisijos nariai – P. Butrimavičius ir A. Valavičius užėmė pareigas. Buvo svarstomi stipendijų prašymai. Mokslo stipendijų apyskaita (1975 metų) paskelbta „Mūsų Lietuvos” vasario 19 dienos laidoje. Pajamų turėta: cr.36.583,89, stipendijoms išleista cr.19.458,00. Atlieka sekantiems metams cr. 17.125,89.

1976 KOVO mėn. 11 d. „Mūsų Lietuvos” vedamasis rašo apie ateinančius BLB rinkimus. Artėja dabartinės kadencijos pabaiga ir pradėdama ruošti publika naujos BLB Tarybos rinkimams.

1976 KOVO 7 šv. Kazimiero šventėje Mookoje rašini apie lietuvių šventąjį skaitė H. Mošinskienė. Poetas Kl. Jūra skaitė savo poema-legendą apie šventojo statulą.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS vardas įtrauktas Valstybinės Bibliotekos Bibliografiniame leidiny, sąsiuvinys 19/4. Ten registruotas lietuviškai portugaliskų žodyno pasirodymas. Autoriai: Alf. D. Petraitis ir L. Jodelytė.

‘Maža garbė svetimomis kalbomis kalbėti, Didį gėda savosios gerai nemokėti.’

1976 KOVO 24 Baltiesių Komitetas lankėsi pas Australijos generalinį konsulą, kur buvo įteiktas Australijos ministeriui pirmininkui raštas su padėka už atšaukimą pripažinimo Baltijos kraštu Sov. Sąjungai. Ta fakta ir laišką aprašė vietos spauda: Diário de S. Paulo, Diário da Noite ir Noticias Populares.

1976 KOVO 28 pasinaudodamas vasario 16 dienos Baltiesių manifestu ir kitais šaltiniais rašytojas João Alves das Neves didžiamame S. Paulo dienraštyje O Estado de S. Paulo patalpino ilgoka straipsnį apie baltiesių sovietizaciją.

1976 BALANDŽIO 29 “MŪSŲ LIETUVOJE” paskelbiamos gairės sekantiems BLB Valdybos ir Tarybos rinkimams. Iš kandidatų bus prašoma daugiau laiko visuomeniniam veikimui ir didesnio tam atsidėjimo. Taip pat numatoma sumažinti Tarybai-valdybai reikiamu asmenu skaičiu. Viso 12 asmenu.. kurie pasidalins sekančiais: 3 sudarys BLB Tarybos prezidiumą, 5 Bendruomenės Valdyba ir 4 liks kandidatais – pavaduotojais.

1976 BALANDŽIO 24 BLB Literatūros Ratelio susirinkime dalyvavo dr. G. Valančius iš Los Angeles ir italų kultūros instituto direktorius prof. dr. Paolo Angeleri. Svečiams buvo įteiktos knygos: „Čiurlionis, o grande esquecido” ir „Brazilijos lietuvių Žinynas”. Buvo susipažinta su Algimanto Baltakio kūryba.

1976 GEGUŽĖS 20. mėnesiniame PRO-LIBERDADE Pavergtųjų Tautų susirinkime buvo nutarta steigti pavergtųjų tautų biblioteka S. Paulyje, kur bus galima rasti tikslios informacijos apie Sovietų pavergtas tautas, jų kultūra, meną, folklorą.

1976 BIRŽELIO 1 pradėdama BLB solidarumo inasū už 1976 metus vėjus. BLB nariai sumokėję solidarumo inasū, dar gaus PASAULIO LIETUVI. Šis mėnesinis žurnalas plačiai informuoja viso pasaulio lietuvių veiklą. „Mūsų Lietuvoje” pradėdama paskutinę priešrinkiminę BLB Tarybos fazę.

Alf. D. Petraitis

MŪSU ŽINIOS

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

BALSAVIMAI Į BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBĄ IR REVIZIJOS KOMISIJĄ

BLB-nės rinkimų komisija galutinai patvirtino kandidatų sąrašą į Braz. Liet. Bendruomenės Tarybą ir Revizijos komisiją. Štai jis.

Kandidatai į Tarybą ir valdybą

1. Banys Vicente Victor, - pramonininkas
2. Butrimavičius, Pijus, - advokatas
3. Dimša Jonas, - pensininkas
4. Gaulia Antanas-advokatas (Rio)
5. Gavėnas Pranas - kunigas
6. Jurevičius Stasys - tarnautojas
7. Lukoševičienė Stasė - Slaugė
8. Petraitis Ernestas - pensininkas (Rio)
9. Rudys Antanas, - tarnautojas
10. Saldys Algimantas - prekybininkas
11. Saurusaitis Antanas - tarnautojas (Rio)
12. Satkūnaitė Joana - advokatė
13. Silickas Jonas - inž. archit.
14. Sliesoraitis Algirdas
15. Šeškevičius Juozas - kunigas
16. Zizas Arnaldas - studentas
17. Žarkauskaitė Geny - sociologė

Kandidatai į Revizijos komisiją.

1. Juozas Čiuvinskas - pensininkas
2. Alfonsas D. Petraitis - tarnautojas
3. Petras Šimonis - pensininkas
4. Aldona Žūtautienė - šeimininkė

Jau galima balsuoti nuo šios savaitės pradžios. Balsavimai baigiasi spalio m. 31 d. 18 val.

BLB-nės rinkimų komisija stengiasi palengvinti B-nės nariams atlikti šią balsavimo teisę ir pareigą, nustatydamą sekančiai:

1. Balsuoti galima asmeniškai arba pasiunčiant balsavimo voką paštu.
2. Asmeninio balsavimo data yra spalio (outubro) 31 diena. Todėl balsai paštu turi ateiti ne vėliau, kaip spalio (outubro) 30 d. 18 val., pasiųsti sekančiu adresu.
Comunidade Lituano Brasileira
C.P. 2940
01000 São Paulo, SP.

3. Balsavimui urnos bus:

Zelinoj – Jaunimo Namuose; Mookoj: Šv. Kazimiero p-jos patalpose.

4. Balsus (vokuose) galima įteikti ir anksčiau, paduodant įgaliojimus asmenims bei lietuvių klebonijose.

REVIZIJOS KOMISIJA

Rinkimai jau prasidėjo

Praeitą sekmadienį spalio 10, jau balsavo kaimurė tautiečiai, po lietuviškų pamaldų V. Jačanã, Bom Retire ir Mookoj.

Kviečiame visus susipratusius lietuvius balsuoti.

SPAUDOS BALIŲ

pribus ir vienas tautietis iš Casa Verdés su lietuviška muzika. Visi kviečiami atsilankyti.

Lietuviškai kalbanti
Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica
HOMENS–SENHORAS
CRINANÇAS

Av. Eulina, 99–V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Li-mão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ POSĖDIS

Š. m. spalio mėn. 6 d. įvyko eilinis pavergtųjų Tautų posėdis, kuriame, kaip ir visados dalyvavo įvairių pavergtųjų Tautų atstovai. Lietuvius atstovavo Br. L. Bendruomenės atstovas Kapit. J. Čiuvinskas. Aptarta įvairūs pavergtųjų Tautų reikalai ir ypatingai visi buvo sujaudinti ir nustebinti G. For-do pareiškimais pokalbyje su Jimmy Carteriu, nes sunku buvo tikėti Prezidento G. Eordo nanyškumu ir besarmatišku viešu pareiškimu apie komunizmo pavergtas Tautas, kurias jis skaito kaip laisvas ir nepriklausomas. Galvoje turėjo visas pavergtas Tautas, bet paminėjo kaip pavyzdį: Lenkiją, Jugoslaviją ir Rumuniją.

Pavergtųjų Tautų Komitetas „Pro Liberdade“ yra sudaręs informacijų biūrą, kuriam priklauso visos dalyvaujančios pavergtos Tautos ir per šį biūrą turi galimybės skelbti brazilų spaudoje įvairias žinias ir straipsnius apie visas pavergtas Tautas ir šiaip apie visus įvykius tų kolonijų gyvenime čia ir kitose laisvose šalyse bei Tėvynėje. Daugiausia, rodosi, šiuo biūru pasinaudoja lietuviai, nes nuolat prirošama įvairi medžiaga portugalų kalba ir ji pasirodo įvairiuose São Paulo ir Brazilijos valstijų laikraščiuose.

Per susirinkimą visiems buvo išdalinta laikraštis „CATOLICISMO“ kuriame yra atspausdinta visas iš-tisas puslapis pavadinamas „O CAL-VÁRIO DA IGREJA LITUANA“. Viduryje puslapio įdėta didelis paveikslas su užrašu: „NOSSA SENHORA DA PORTA DA AURORA, PADROEIRA DA LITUANIA“. Apačioje straipsnio septyni herbai su Vyčiu.

Kairėje pusėje puslapio mažas paveikslas Nijolės Sadūnaitės su užrašu: „HEROINA DA IGREJA DO SILENCIO“, o dešinėje pusėje puslapio paveikslas su užrašu: „A IGREJA DE SÃO CASIMIRO EM VILNIUS, FOI TRANSFORMADA EM EXPOSIÇÃO DE MATERIAIS SANITÁRIOS“. Straipsnyje begalybė žinių iš religinės priespaudos Lietuvoje. Daugiausia žinių paimta iš 17 numerio Kronikos. Straipsnyje aprašyta beveik visa bylos eiga teisią Nijolę Sadūnaitę. Ji nepriėmė valdžios siūlomo advokato, nes iš anksto žinojo to advokato vertę, tad ji pati heroiskai apsigynė, pareiškdamą: „Kriminalinė nusi-kaltėlė esu ne aš, bet jūs, kurie vartojate priespaudą, melagystes, apgaulę ir kankinate kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse nekaltus žmones vien už tai, kad jie meldžiasi, lanko bažnyčias ir tiki į Dievą“. Baigdamą ji pareiškė, kad esanti laimingiausia diena jos gyvenime, kai gali kentėti už lei-

džiamą slaptai Lietuvoje Katalikų Kroniką ir už tikėjimą.

Ateinantis posėdis bus kviečiamas skubiai, nes bus svarstoma skubūs reikalai sąryšy su G. For-do pareiškimais apie pavergtųjų Tautų padėtį.

Korespondentas

INTERIORO LIETUVIAI

CAMPO GRANDE

Antanas Mačiulevičius, kilęs iš Barão de Antonina, SP, gyvena Campo Grande, MT, su žmona Mariana ir sūnum Robertu, dirbančiu banke. Jų duktė Elisabetė neseniai ištekėjo už medicinos studento. Nuo rugsėjo pradžios A. Mačiulevičius lankosi pas savo brolius ir motiną, kuri guli ligoninėje Barão de Antonina.

GUAJARÁ-MIRIM, RO

Kun. F. A. Bendoraičio ligoninėje šiuo metu gydomi kun. Kaz. Bėkšta, SDB, kurį laiką pavada- vęs Albonā vietovės kleboną.

Apie kun. Bendoraitį ir jo penkiolikos metų darbą Rondonijos teritorijoje ir Bolivijos pasienyje plačiai rašė Porto Velho dienraštis „A Tribuna“, rugsėjo 3 d. laidoje skirdamas visą puslapį (mes talpinam jo ištrauką).

Rugsėjo 30 d. pirmą kartą čia susitiko trys lietuviai kunigai, iš São Paulo atvykus kun. Ant. Saulaičiui.

Maloniai kviečiu gimines, draugus, pažįstamus ir kaimynus dalyvauti Mišiose už manų mylimo gyvenimo draugo, DOMINIKO LAUČIAUS, antrų mirties metinių proga šio mėn. 31 d., 17 val. šv. Kazimiero p-jos koplyčioj.

Uršulė Laučiuvienė

MIŠIOS MIRTIES METINĖSE

Praeitų, 1975 m. rugsėjo mėn. 28 d. mirė STANISLOVA KOJELANSKA NAVICKIENĖ, gyvenusi Montevideo mieste, Urugvajuje. Ji mirė 75 metų amžiaus ir buvo kilusi iš Kauno. Mirties metinių proga, spalio – outubro mėn. 17 d., 8 val., sekmadienį, bus laikomos už jos vėlė šv. Mišios šv. Kazimiero koplyčioje, R. Juatindiba 28, Parque da Moóca.

MŪSŲ ŽINIOS

SUSITIKIMAS MOOKOJE

Sekmadienį, spalio 10, šv. Kazimiero parapijos patalpose susirinko daug tautiečių iš įvairių apylinkių. 17 val. parapijos salėj prasidėjo Mišios už a.a. Silvą Pakalnį ir a.a. Veroniką Ruzgienę, kurias iš tolimos Š. Amerikos užprašė Onutė ir Vincas Kuliešiai. Mišias atlaikė kartu kleb. t. P. Daugintis ir kun. Pr. Gavėnas. Liturginius skaitymus pravedė įvairūs skaitytojai, o visa bažnyčia giedojo, Angelai Joteikaitei vadovaujant ir Alf. D. Petraičiui akompanuojant.

Po pamaldų vyko jautrus, jaudinantis ML darbuotojų, kun. Pr. Gavėno ir Stepono Narušio pagerbimas jų gimtadienio proga. Buvo ne „daugybė sveikinimų“, kaip vyksta paprastai, o visi sveikino, ir dar apdovanojo. Paskui po „Ilgiausių metų“, vyko pasivašininimas. Ir kokių gėrybių ten nebuvo? ! Stalai nelūžo vien tik dėl to, kad stiprūs, drūti, o valgiai ir gėrimai lengvi. Tai vis gerųjų MAMYČIŲ - Mookos, V. Zelinos ir kitų apylinkių nuopelnas!

Kaip „sobre mesa“, kun. Gavėnas kiekvieną apdalino šv. Pran-

ciškaus „prisiminimu“, naujai išėjusia knygele „Krikščionybės skleidimas pasaulyje“ ir parodė spalvotą filmelį apie šv. Pranciškų Asyžietį“.

NAUJAS ŽIDINYS

Šeštadienį, spalio 9, šv. Kazimiero p-jos koplyčioje susituokė Vilma Šimonytė su Jaime Francisco Leyton Richter. Šliūbą per Mišias davė kun. St. Šileika. Svotais buvo jauni- mas – Mauricijus Bendoraitis ir Silvija Bendoraitytė.

Naujam židiniui laimės ir išvermės!

Literatūros Būrelis į Rio

Šio mėn. 23 São Paulo Literatūros Būrelis vyksta su programa pas Rio lietuvius. Tai 50-čio minėjimo metu užmegztų santykių pasekmės. Panašūs Būrelio pasirodymai numatyti ir kitose lietuvių kolonijose.

Išvyka į Campinas

Šv. Kazimiero p-jos iniciatyva organizuojama išvyka į Campinas šio mėn. 24 dieną. Tikslas: paminėti Saleziečių misijų pirmąjį 100-metį, pagerbti lietuvių misionierių ir melsti Marijos, Krikščionių Pagalbininkės, daugiau lietuviškų pašaukimų. – Užsakytas vienas autobusas, tad vietų nedaug.

SPAUDOS BALIUS

JAUNIMO NAMUOSE, SPALIO 31 d.

12,00 val.

Dalyvaudami paremsite MŪSŲ LIETUVĄ.

Bilietai klebonijose ir pas Vyrų Brolijos narius.

Baliuje galima įsigyti lietuviškų knygų, plokštelių, ženkliukų.

Vienas laikraštis, turįs daug skaitytojų, reiškia tiek pat, kiek du korpusai armijos.

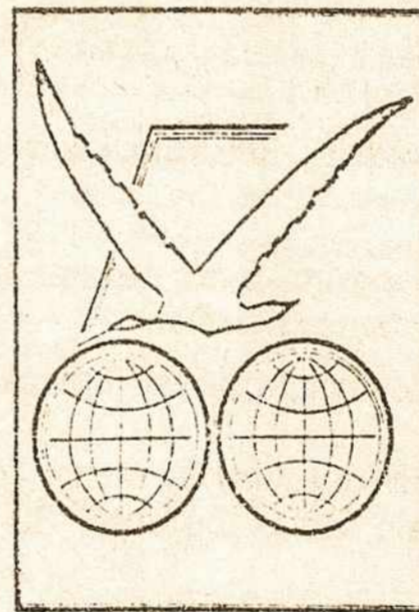
Napoleonas

* * * * *

Spalio (outubro) 16-17 dd.
(šeštadienį ir sekmadienį)
Vila Zelinos parapijos
**PAVASARIO
ŠVENTE**
(kermosius)
Kviečiame
visus dalyvauti.

* * * * *

“LIETUVIAI BRAZILIOJE” leidinį parėmė ar užsisakė:

13. Jonas Bagdžius	–	Cr.200
14. Ona Gaigalienė	–	100
15. Antanina Žakarauskas	–	100
16. Antanas Dutkus	–	50
17. Jonas Gilevičius	–	50

SKAITYKIT IR PLATINKIT
MŪSŲ LIETUVĄ!

VEIKLOS KALENDORIUS

Spalio 31 – BLB-nės Tarybos-Valdybos rinkimai.

Spalio 31: Spaudos balius. Ruošia šv. Juozapo Vyrų Brolija.

Lapkričio 21 Lietuvos kariuomenės diena 17 val. pamaldos ir minėjimas šv. Kazimiero p-jos salėj Literatūros Būreio iniciatyva.

Gruodžio mėn. 3 d., 20:00 val. PLIAS Brazilijos skyriaus nariu susirinkimas pas inž. Algirda Idika, rua Maestro Chiafarelli, 736 - Jardim Paulista. Tel.: 282-2919.

Sausio mėn. 29 d., 10:00 val. PLIAS Brazilijos skyriaus nariu susirinkimas pas inž. Leonarda Mitruči, jo vasarvietėje – Estrada Raposo Tavares. Tel.: 273-6434 (residencija – SP.).

Dr. J. Basanavičiaus Vila Anastácio Mokyklos

Globėjų Ratelis maloniai kviečia Jus su visa šeima į gardžią, linksmą draugystės

FEIŽOADA

šio mėn. 24 d., 13 val.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.619.817

C. D. C. 00.882.009/001

R Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 – (Res. 274-1886)
São Paulo

SEMANÁRIO

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr. Paskiro numerio kaina: 1,50 kruz. Užuojautos ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadieni: vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai išteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.